

Buitengewoon moeilijk

DIT IS NIET HET PROBLEEM VAN BUSO ALLEEN

Het buitengewoon onderwijs heeft het tegenwoordig buitengewoon moeilijk, erkent RAYMONDA VERDYCK . Maar dat is niet het probleem van het onderwijs alleen, maar ook van gezondheidszorg, justitie, de welzijnssector en de spelers op de arbeidsmarkt.

Gemotiveerde directeurs, leerkrachten, paramedici en opvoeders hebben het zwaar om vol te houden

Wie afgelopen weekend het artikel Buitengewoon Moeilijk Onderwijs (DS 23 mei) las, heeft meer zicht op de moeilijkheden waarmee een doorsnee school voor buitengewoon secundair onderwijs (BUSO) kampt. Dit is helaas dagelijkse realiteit. De dramatische gebeurtenis in Mariadal, de talrijke getuigenissen en commentaarstukken ten gevolge hiervan, brachten het veelal doodgezwegen Buitengewoon Onderwijs ongewild voor het voetlicht. Vorige week nog liet minister Vandenbroucke weten dat het ziekteverzuim van leerkrachten in het BUSO tot 12procent hoger ligt dan in het reguliere onderwijs. Wie vertrouwd is met buitengewoon onderwijs zal hier niet versteld van staan.

De afgelopen maanden ging ik als afgevaardigd bestuurder van het GO!-onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap op kennismakingsronde door Vlaanderen en Brussel. Bij die gelegenheid kon ik diverse scholen voor buitengewoon lager en secundair onderwijs, medisch-pedagogische instituten, internaten en opvangcentra van binnenuit bezoeken. Ik maakte er kennis met kinderen en jonge mensen met aandoeningen waar ik nog maar zelden mee in contact kwam. Ik hoorde er schrijnende verhalen die gevoelens van ongeloof bij mij opriepen. Ik kon mij een beeld vormen van de dagelijkse werkomstandigheden en de intensiteit die gepaard gaat met het begeleiden van deze kwetsbare groep van kinderen en jonge mensen. Ik ontmoette er directeurs, leerkrachten, paramedisch personeel en opvoeders wiens arbeidsomstandigheden niet altijd synoniem staan voor prettig. Ik voelde bij deze mensen veel bezieling, geloof ook in de kinderen en jonge mensen die ze onder hun hoede hebben. Ik zag schitterende dingen die ze samen - leerlingen en begeleiders - realiseren. Ik las het plezier , de trots en de voldoening in hun blik.

Maar ik kon er ook een noodkreet horen. De populatie in deze scholen, instellingen en internaten is de laatste decennia sterk gewijzigd. Almaar meer kinderen worden door de jeugdrechter en door het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg geplaatst. Dit betekent dat de kinderen die in de scholen en internaten terechtkomen meer dan reguliere buitengewone zorg nodig hebben. Ze worstelen vaak met gedragsproblemen, psychische problemen, zijn diep gekwetst De ouders, die de opvoeding voor hun rekening moeten nemen, vallen vaker weg. Het leraren-, opvoeders en paramedisch personeel krijgt er bijgevolg een zware opvoedende taak bij, een taak waarvoor ze veelal niet opgeleid zijn. Ik kon er ook horen dat ze met veel te weinig zijn om hun job naar behoren te kunnen doen.

Mijn respect voor deze mensen is enorm. Maar ik maak mij ook zorgen. In het Buitengewoon onderwijs zitten vaak heel gemotiveerde mensen die dikwijls in extreme situaties terecht komen. Het is ook voor deze gemotiveerde directeurs, leerkrachten, paramedici en opvoeders zwaar om vol te houden. Concrete cijfers over burn-outs en depressies zijn er niet, maar aangenomen wordt dat veel van het door de minister vermelde ziekteverzuim onderdeel is van een langdurige ziekteperiode. En wanneer zij wegvallen wat gebeurt er dan met deze gekwetste jongeren?

De kwaliteit van de zorg voor de meest kwetsbaren in onze samenleving is de toetssteen van de kwaliteit van onze samenleving. Ik denk dat deze stelling door alle politieke families gedeeld wordt. Straks hebben wij een nieuwe Vlaamse regering. Ik durf hopen dat deze - ongeacht de politieke invulling - een beleid zal uitstippelen dat ook rekening houdt met deze groeiende groep kwetsbare mensen. Want omdat deze groep achtergesteld is op bijna alle terreinen zijn ze niet zo mondig en worden ze makkelijker vergeten. Het probleem dat nu in het oog springt en betrekking heeft op buitengewoon onderwijs is geen zaak van onderwijs alleen. Het is een gedeeld probleem waar zowel welzijn, onderwijs, werk, gezondheidszorg en justitie betrokken partij zijn. En net zoals wij in het onderwijs met vakoverschrijdende eindtermen werken is het belangrijk dat politici werk maken van vakoverschrijdend beleid.

Raymonda Verdyck is afgevaardigd bestuurder GO!-onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap.

